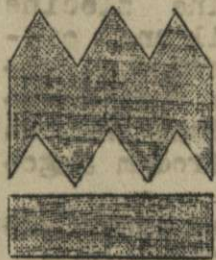

GORENJSKA SLOVENSKI IZDAJA

POROČEVALEC

INFORMACIJSKI VEŠTNIK OSVOBODILNE FRONTE
Cena 30 Pf. Leto V. 1. februarja 1944. št. 3

ODLOK

drugega zasedanja Protifašističnega sveta narodne osvoboditve Jugoslavije

O ODVZEMU PRAVIC

zakonite vlade Jugoslavije tako zvaní jugoslovanski vladi v inozemstvu in

O PREPOVEDI VRNITVE

kralju Petru II. Karadjordjeviću v domovino

Z ozirom na to, da so se vse pobegle tako zване „jugoslovanske vlade“ ves čas težkega osvobodilnega boja narodov Jugoslavije držale sovražno nasproti temu osvobodilnemu boju in nasproti narodno-osvobodilnemu gibanju v deželi;

z ozirom, da so, zlorabljajoč gostoljublje zavezniških vlad, širile neprestano laži in klevete proti narodno-osvobodilni vojski in partizanskim odredom Jugoslavije, proti organom narodne oblasti v osvobojenih delih dežele, kakor tudi proti narodno-osvobodilnemu gibanju vobče;

z ozirom, da so po svojih agentih v deželi in v prvi vrsti po svojem „ministru vojske, mornarice in letalstva“ in „načelniku Vrhovnega poveljstva“ Draži Mihajloviću, sistematično organizirale bratomorno vojno z namenom zadušiti narodno vstajo, da so po njem in po njemu podrejenih poveljnikih sklepala sporazume in zveze z nemškimi, italijanskimi in bolgarskimi okupatorji in njihovimi hlapci Paveličem, Nedičem in Rupnikom z namenom uničiti narodno-osvobodilne vojne sile, šle tako daleč, da je njihova takozvana „jugoslovanska vojska v domovini“ pod vrhovnim poveljstvom Draže Mihajlovića ves čas vodila operacije z Nemci, Italijani in Bolgari, ustaši, Nedičevci, „srbsko stražo“ in slovensko „belo gardo“ proti narodno osvobodilnim silam in osvobojenim ozemljem Jugoslavije, s čimer je istočasno delala na škodo interesom skupne borbe zaveznikov;

z ozirom na to, da so po teh istih svojih agentih v deželi in svoji tako zvaní „jugoslovanski vojski“ v domovini organizirale sistematično množično trebljenje muslimanov, Hrvatov in srbskih rodoljubov z namenom, da z njihovim fizičnim iztrebljenjem ustvarijo pogoje za osnovanje velike Srbije, s čimer so direktno podprle Hitlerjevo politiko iztrebljenja naših narodov in prevzele nase odgovornost za masovna zverstva in zločine storjene nad našimi narodi;

z ozirom na to, da je kralj Peter II. Karadjordjević dajal zaupanje takim „vladam“ in njenemu „ministru vojske, mornarice, in letalstva“ Draži Mihajloviću, ki ga je povzdignil v armijskega generala in napravil za načelnika Vrhovnega poveljstva, čeprav mu je bilo znano njegovo izdajalsko delo, da je dajal napredovanja in odlikovanja izdajalcem in

zločincem, ki so v okupatorski službi zakrivali mnogoštevilne zločine in izdajstva proti svojemu narodu; da je na drugi strani žalil one oficirje bivše jugoslovanske vojske, ki so bili od prvega dne vstaje v vrstah narodnih borcev in mnogi tudi padli junaške smrti, kakor tudi z ozirom na to, da so bila pod zastavo kralja in monarhije izvršena in da se še vrše gnusna izdajstva in strašni zločini proti vsem narodom Jugoslavije.

Protifašistični svet narodne osvoboditve Jugoslavije, izražajoč voljo in težnjo vseh narodov Jugoslavije, izdaja naslednji odlok:

1. Tako zvani jugoslovanski vladi v inozemstvu se odvzemajo vse pravice zakonite vlade Jugoslavije, zlasti pa pravica, da pred tujimi državami zastopa narode Jugoslavije. To velja tudi za vsako drugo vlado, ki bi nastala v bodoče v deželi ali izven dežele, toda mimo volje narodov Jugoslavije, ki se danes izraža edino v Protifašističnem svetu narodne osvoboditve Jugoslavije.

2. Kralju Petru II. Karadjordjeviću se prepoveduje vrnitev v deželo, s pripombo, da bo vprašanje kralja in monarhije rešil narod sam po svoji lastni volji po osvoboditvi vse dežele.

3. Predsedništvu Protifašističnega sveta narodne osvoboditve Jugoslavije se nalaga, da zaradi razveljavljenja in ponovnega sklepanja odnosno odobritve pregleda mednarodne pogodbe in obveze, ki jih je sklenila v inozemstvu v imenu Jugoslavije pobegla "jugoslovanska vlada."

4. Mednarodne pogodbe in obveze, ki bi jih v bodoče sklenila v inozemstvu v imenu Jugoslavije ali njenih narodov pobegla takozvana "jugoslovanska vlada," ne bodo priznane.

5. Ta odlok stopi takoj v veljavo.

Dne 29. novembra 1943 v Jajcu

Sekretar Protifašističnega sveta
narodne osvoboditve Jugoslavije
RODOLJUB ČOLAKOVIĆ, l.r.

Za Protifašistični svet
narodne osvoboditve Jugoslavije
Dr. IVAN RIBAR, l.r.

POTREBNO JE BILO PRELITI POTOKE DRAGOCENE LJULSKE KRVI, POTREBNO JE BILO, DA SO DESETTISOČI NAŠIH NAJBOLJŠIH SINOV DALI SVOJA ŽIVLJENJA V TEKU DVELETNE NEENAKE BORBE S SOVRAZNIKOM, DA SI JE RESNICA O BEJANSKEM POLOŽAJU V JUGOSLAVIJI UTRLA POT V SVET. NAJBREŽE ŠE NI NIKDAR KAK MALI NAROD TAKO MNOGO ŽRTOVAL, DA BI PREPRICAL SVETOVNO JAVNOST, DA JE KRI, KI JE BILA PRELITA V JUGOSLAVIJI, NJEGOVA KRI, A NE KRI TISTIH NESRAMNIH IZDAJALCEV, KATERIH VODITELJI ŠE VEDNO UŽIVAJO GOSTOLJUBNOST V ZAVEZNIŠKIH DRŽAVAH.

Maršal Tito, v svojem zgodovinskem govoru na drugem zasedanju AVNOJ-a.

OBVESTILO

Slovenska delegacija, izvoljena na Zboru odposlancev slovenskega naroda v Protifašistični svet narodne osvoboditve Jugoslavije, se je vrnila z drugega zasedanja AVNOJ-a.

Vsi sklepi drugega zasedanja, ki so zgodovinskega pomena za jugoslovanske narode in državo Jugoslavijo in ki jamčijo tudi slovenskemu narodu poln razvoj njegovega osvobodilnega gibanja ter svobodno in srečno bodočnost, so bili storjeni v popolnem soglasju s slovensko delegacijo in slehernim njenim članom.

Rezultati drugega zasedanja AVNOJ-a morajo biti in tudi so nam Slovencem nova pobuda za še večji razmah našega osvobodilnega gibanja in za še odločnejšo našo borbo ramo ob rami z vsemi drugimi narodi Jugoslavije za močno, svobodno, enakopravno Jugoslavijo.

Slovenska delegacija ima za svojo posebno prijetno dolžnost, da sporoči slovenskemu narodu naslednje besede našega voditelja in predsednika Nacionalnega komiteta osvoboditve Jugoslavije maršala Tita: "Čuvajte slovensko narodno enotnost, utelešeno v Osvobodilni fronti slovenskega naroda, kakor zenico svojega očesa. Zavedajte se, da je vaša narodna enotnost eden najtrdnjših temeljev naše skupne domovine Jugoslavije."

Dne 25. decembra 1943.

Za slovensko delegacijo:

Predsednik IOOF:
JOSIP VIDMAR, l.r.

Sekretar IOOF:
BORIS KIDRIČ, l.r.

EDEN NAJLEPŠIH USPEHOV NARODNE VSTAJE, KI IMA VELIK ZGODOVINSKI POMEN, JE OSVOBODITEV ISTRE IN SLOVENSKEGA PRIMORJA PO KAPITULACIJI ITALIJE. KLJUB VSEM NAPOROM FAŠISTOV NI MOGLA DVAJSETLETNA SUŽNOST SLOVENSKEGA IN HRVATSKEGA NARODA ODVZETI NAŠIM ZASUŽNJENIM BRATOM NJIHOVEGA NACIONALNEGA ZNAČAJA IN OSLABITI NJIHOVIH TEŽENJ ZA ZDRUŽITEV Z NJIHOVIMI BRATI IN Z DRUGIMI NARODI JUGOSLAVIJE.

Maršal Tito, v svojem zgodovinskem govoru na drugem zasedanju AVNOJ-a

Vladimir Nazor o maršalu Titu

Na svečani akademiji v čast maršala Tita v Otočcu je imel hrvaški pesnik in predsednik ZAVNOH-a naslednji govor:

V vseh časih in vseh vojskah so imeli maršale. Imajo jih tudi danes. Zdaj pa imamo še v naši Narodno-osvobodilni vojski in v svobodni Jugoslaviji maršala. Naš vrhovni komandant tovariš Tito je maršal.

Tovariši, velika je razlika med našim maršalom in tistimi, ki sem jih prej omenil. Poprej povedane maršale so imenovali kakšni cesarji, kralji, firerji ali dučeji, ker so ti ljudje delali bodisi dobro, bodisi slabo, bodisi človeško, bodisi nečloveško v njihovo korist in po njihovem nalogu. Našega maršala je dala naša vojska in so izvolili naši narodni zastopniki iz vojske, ki je sestavljena iz sinov naroda, ki so se vzdignili na vstajo za svoje pravice in svobodo. Tako je tozorej naš tovariš Tito pravi narodni maršal.

Maršalski naslov ima svoj izraz v nakem zunanjem znaku. Kadar dobi poveljnik čast maršala, dobi kot zunanji znak maršalsko palico. To je palica iz plemenitega lesa, umetniško narezljana in okrašena z zlatom itd. Tako je pri drugih maršalih.

Pri našem maršalu Titu je pa drugače. Mi bomo dali njemu častno palico iz hrastovega, glogovega ali drenovega lesa, ki raste v naših bosanskih gozdovih. In ne bomo je dali strugarju, da bi jo rezljal, gladil in strugal. Naj se izraža v njej trda volja našega človeka, naj služi ta palica maršalu Titu za razbijanje trdih črepinj naših sovražnikov. Naj ne bo za vsiljivce in roparje samo trda palica, temveč tu-

di neusmiljena batina.

Mladina! Bodi vredna svojega imena! Zavedaj se, da morajo biti tvoji koraki k neogibni zmagi še krepkejši in hitrejši!

Zdaj se pa obrnimo z mislimi in srcem proti daljnim bosanskim hribom, kjer se gradi naša bodočnost in vzkliknimo:

Zdravo, tovariš maršal!

S KAPITULACIJO ITALIJE IN RAZOROŽITVIJO DESETIH ITALIJANSKIH DIVIZIJ V NAŠI DRŽAVI SE NAŠA VOJSKA NI SAMO DOBRO OBOROŽILA, AMPAK JE TUDI NARASTLA ZA NAJMANJ 80.000 NOVIH BORCEV IN OSVOBODILA NOVE VELIKE PREDELE V DALMACIJI, SLOVENIJI ITD. TAKO SO BILI USTVARJENI POGOJI ZA NOVE ZMAGOVITE OPERACIJE EDINIC NARODNO-OSVOBODILNE VOJSKE, A NA DRUGI STRANI SI JE NAŠA NARODNO-OSVOBODILNA VOJSKA PRIBORILA PRI ZAVEZNIKIH UGLED RESNEGA VOJAŠKEGA FAKTORJA, S KATERIM DANES RAČUNAJO NE SAMO ZAVEZNIKI KOT S SVOJIM ZAVEZNIKOM, AMPAK TUDI FAŠISTIČNI OSVAJALCI KOT Z NASPROTNIKOM, KI VEŽE NASE VELIKO ŠTEVILO NJIHOVIH DIVIZIJ.

Maršal Tito, v svojem zgodovinskem govoru na drugem zasedanju AVNOJ-a

OB 20 LETNICI LENINOVE SMRTI

Dne 21. januarja 1944. je minulo 20 let, odkar je prenehalo biti plemenito srce Vladimirja Iljiča - Lenina, genialnega čuvarja in nadaljevalca idej Marksa in Engelsa ter najdoslednejšega borca za pravice delovnega ljudstva. Vest o njegovi smrti je tedaj težko odjeknila po vsej mladi sovjetski domovini, ki je izgubila z njim svojega tvorca in prvobornika ter težko pogrešljivega voditelja v njenem težavnem začetnem razvoju. Toda velika borba je rodila nove velike ljudi, ki so zvesto nadaljevali delo svojega nesmrtnega učitelja. Prva dežela socializma, dežela ljubezni med ljudmi in narodi je postala en sam sijajen spomenik Leninu.

Dvajsetletnice Leninove smrti pa ne praznujejo samo narodi Sovjetske Zveze; z globoko hvaležnostjo ga praznuje tudi vse napredno človeštvo in zlasti delavni razred vsega sveta, za katerega je Lenin živel in končno legel v prezgodnji grob.

Brez Lenina ne bi bilo Velike Oktoberske revolucije; brez te bi ne bilo Sovjetske Zveze; brez Sovjetske Zveze bi ne bilo sedanje veličastne osvobodilne borbe vseh zatiranih proti silam fašizma in reakcije, torej tudi ne bi bilo odločilne borbe slovenskega naroda. Prav zato kličemo v zboru vsega naprednega človeštva na ta dan tudi mi Slovenci:

S l a v a L e n i n u !

TRETJE ALI SREDNJE POTI NI

Vrnimo se za trenutek v leto 1941., v čas, ko so tuji osvajalci pridrli v našo deželo. Naša vojska, naše življenje, naša domovina, vse je bilo ena sama razvalina, ki je navdajala človeka z obupom. Kaj se je zgodilo z vojsko, ki so nam jo vedno predstavljali kot živ, nezlomljiv zid, garancijo nedotakljivosti naših meja? Kam so izginili naši takozvani "voditelji", s kraljem Petrom na čelu, katerim smo morali pri-

segati zvestobo in ki so se obvezali voditi svoj narod? Umaknili so se tiho in strahopetno. Pred nami je ležala samo gola in neizpodbitna resnica, da je Jugoslavija razpadla kot stara trhla stavba, od katere trgajo trume, ki so se razlile preko njenih meja, kos za kosom. Zaprepasčeni smo strmeli, kako so se pojavili ljudje, ki so se pridružili tem zverem in pričeli skupno z njimi voditi borbo proti lastnemu narodu. Bili so to ljudje, ki smo jih imenovali svoje brate, bili so celo naši bivši samozvani narodni voditelji. Bilo je vsega, samo sloge, ki bi mogla rešiti jugoslovanske narode strašnih pokoljev in divjanj, ni bilo.

Toda v najtežjih trenutkih so se iz srede krvavečih narodov jugoslavije dvignili ljudje železne volje, ki so pripadali samo narodu. Povedli so svoj narod v neizprosno, brezkompromisno borbo, v borbo proti vsemu, kar je bilo temnega in sovražnega ljudstvu, proti vsemu, kar si je stavilo nalogo, da z odkrito ali zahrbtno borbo uniči zdravo jedro narodov Jugoslavije.

Več kot dve leti in pol neizprosne borbe je za nami. Ko pregledujemo naše uspehe v tem času smo lahko ponosni. Iz majhnih, neznatnih partizanskih čet se je razvila mogočna Narodno-osvobodilna vojska, ki stoji danes v središču zanimanja vse svetovne javnosti. Zavezniški tisk in radio vsak dan v vseh jezikih objavljata poročila Vrhovnega štaba NOV v isti vrsti s poročili z drugih bojišč. Silno se je razrastla tudi naša politična organizacija, ki je dosegla svoj doslej največji uspeh na drugem zasedanju AVNOJ-a v starodavnem mestu Jajcu, na katerem je bil ta konstituiran v najvišjo zakonodajno in izvršno narodno predstavniško telo. S tem sklepom so jugoslovanski narodi prvi uresničili načelo samoodločbe narodov. Svoje vodstvo so poverili ljudem, izbranim iz svoje srede, ki so s svojo borbo dokazali, da bodo vedno zastopali interese ljudstva in ga povedli do končnega cilja, v novo, federativno Jugoslavijo.

Sad naših uspehov je mednarodno priznanje naše borbe, katerega jasen dokaz je britansko in po moskovski in teheranski konferenci tudi rusko vojno odposlanstvo pri Vrhovnem štabu naše NOVJ. Utihnili so glasovi zavezniškega časopisja o "junaškem gorskem carju", Draži Mihajloviću, ker danes že vsakdo ve, da je on izdajalec, ki je podal roko okupatorju in se boril proti lastnemu narodu. Skupno z Dražo Mihajlovićem se je razkrinkala tudi bivša jugoslovanska vlada s kraljem Petrom na čelu, ki je Dražo podpirala in s tem sejala razdor med narode Jugoslavije. Odgovorni so za zločine in krivice, ki so se s strani izdajalcev godile v Jugoslaviji, zato jih je narod izločil in jim prepovedal povratek v domovino, ki so jo podlo, izdajalsko zapustili v najtežjih trenutkih.

Ko počasi zasledujemo potek naše borbe, ko ponosni gledamo na uspehe, ki smo jih dosegli, se jasno zavedamo, da je najtežji, četudi najkrajši del poti še pored nami. Dve in pol letna borba nas ni smela utruditi. Danes zahteva od nas odločilni čas, predanost borbi, bolj kot kdajkoli, da se združimo vsi, tudi oni, ki so ostali ob strani.

Ozrino se okoli po Gorenjskem in videli bomo, kako velik del prebivalstva v tej borbi ne sodeluje, ampak mirno opazuje razvoj in potek dogodkov. Ti ljudje stojijo v tej gigantski borbi ob strani ter nezavzemajo in nočejo zavzeti nikakega dolečnega stališča. Križem rok čakajo svobode, ki jo bodo priborili z največjimi žrtvami drugi in strahujejo za tem, da bi ohranili vse udobnosti mirnega življenja in svoje premoženje. Ta del ljudi imenujemo sredino. Mnogi od tako zvane sredine nočejo priznati, da dejansko podpirajo okupatorja.

Poglejmo, kaj dela sredina. Brez vsakih pomislov izvršuje okupatorjeve naredbes in odredbe. Tisoči in tisoči so v njegovi službi. Intelektualci sedijo po raznih pisarnah in podjetjih ter so ponosni, da obvladajo nemški jezik. Delavci garajo po tovarnah, na cestah in pri

gradbenih podjetjih; železničarji vršijo službo po postajah širom Gorenjske, Štajerske, Koroške, Avstrije, Nemčije. Vsi ti ne sodelujejo v naši borbi, niti jo ne podpirajo, kljub neštetim pozivom. Ali ni to direktna pomoč okupatorju, ali ni to sodelovanje z okupatorjem?

Poglejmo, kakšno stališče zavzema sredina proti gestapovski belo-plavi gardi. Kljub temu, da je vsakemu jasno, da pomeni delovanje belo-plavo-gardističnih izvržkov najpodlejše izdajstvo, sredina molči in mirno prenaša vse zločine, ki jih vršijo ti izdajalci nad slovenskim narodom. S tem stvarno daje belo-plavi gardi moralno oporo in jo podpira. Prav tako podpira tudi pobeglo jugoslovansko vlado in vse tiste špekulante, ki bi radi nesramno izrabili borbo in žrtve slovenskega naroda, da bi se dokopali do „stolčkov“ in „korit“. Po vsem tem je jasno, da je sredina v svojem bistvu prikrita belo-plava garda in kot taka pomočnik Hitlerja in sovražnik slovenskega naroda in združenih zaveznikov.

Nehote se vprašamo, kaj neki mislijo ti sredinci! Čakajo, da se ob svobodi pridružijo skupnosti, ki si jo bomo priborili s tolikimi žrtvami. Pri tem pa ne pomislijo, da je podlo, vseliti se v zgradbo, pri kateri dovršitvi nisi sodeloval ter da nihče, kdor ne sodeluje iskreno z nami, nima pravice, da bi se prišteval ali vtihotapil v to skupnost.

Današnja borba je zavzela tako ostre oblike in posredno ali neposredno pritegnila prav vse na eno ali drugo stran, tako, da lahko postavljamo samo dvoje: za slovenski narod ali proti slovenskemu narodu, za stvar združenih zaveznikov ali za Hitlerja. Nihče ne sme stati ob strani. Skrajni čas je, da se vsak odloči. Kdor je pošten in se zaveda, da je Slovenec, ne bo več premišljal.

Vsakemu bo narod stavljal vprašanje:

Kaj si ti storil za naše vstajenje?

Gorenjci! Koliko vas je, ki ne boste mogli na to častno odgovoriti?

Žive la naša domovina Jugoslavija

Po svetovni vojni l. 1918. so bili jugoslovanski narodi za svoja pričakovanja, napore in žrtve opeharjeni. Vsi tisti, ki so se z orožjem in političnim delom požrtvovalno borili za svobodo, so bili prepričani, da bo postala Jugoslavija resnična domovina bratskih južnoslovanskih narodov. Razočaranje je bilo veliko, čeprav je bil nadaljni razvoj našega narodnega in političnega življenja razumljiv in logičen in ni mogel biti drugačen, kakor je bil. Takratna osvobodilna volja demokratičnih ljudskih množic ni našla pravega in učinkovitega političnega prijema, ni se organizirano oslonila na tiste družbene plasti, ki bi bile edine sposobne zaježiti imperialistične pohlepe tujca in protiljudske težnje domače reakcije. Tako je nastala Jugoslavija, kakršno so hotela reakcionarna protiljudska vodstva in dinastija Karadjordjevičev, Jugoslavija beograjske čaršije, ki je spretno izigravala neurejene odnose med narodi v svojo izključno korist. Zaradi nezdravega političnega življenja v naši bivši državi so tudi pošteni ljudje zgubljali na strani vero v možnost bratskega sožitja jugoslovanskih narodov in težili v skrajni separatizem, na drugi strani pa so obupavali nad možnostjo samostojnega življenja posameznih narodov v medsebojni državni skupnosti in zagovarjali centralizem in tako imenovano „jugoslovenstvo“. To vse je bil rezultat brezvestne igre vladajočih strank.

Zlom Jugoslavije spomladi l. 1941. njeno razkosanje po fašističnih okupatorjih, pobeg vlade in izdajstvo vodilnih politikov, vse to je postavilo jugoslovanske narode pred veliko in usodno odločitev. Iz tega odločilnega zgodovinskega trenutka so se ti narodi tudi v polni meri zavedli. Ob prevratu leta 1941. je ostala pri nas kot edina nekompro-

mitirana stranka Komunistična Partija, ki je bila zaradi svoje moralne trdnosti in politične zgrajenosti sposobna zbrati vse pozitivne narodne sile in iniciativno poseči v razvoj dogodkov. Vzporedno z gigantskim osvobodilnim bojem naših narodov so se v teku dveh in pol letih polagali vztrajno temelji tudi našega notranjega življenja. Razumevanje za medsebojno priznanje in spoštovanje narodne samostojnosti in suverenosti je naraščalo in vzporedno s tem razumevanje za državno skupnost prav na načelu takih pravic posameznih narodov. Slovenci, Hrvati, Srbi, Črnogorci in Makedonci so spoznali, ne samo da morejo, ampak tudi morajo povezati svoje nacionalne enote v čvrsto državno tvorbo, ki bo sposobna ohraniti in razvijati pridobitve te naše zgodovinske osvobodilne borbe.

Na drugem zasedanju AVNOJ-a v Jajcu so te politične misli in naperi Slovencev ter ostalih bratskih narodov dobili polnega in svečanega izraza. S ponosom smo slovenski delegati na tem zborovanju sporočili zastopnikom vseh jugoslovanskih narodov našo iskreno željo po bratskem sožitju z njimi, s ponosom smo pribili dejstvo, da smo takoj ob pričetku delovanja naše Osvobodilne fronte, ko smo bili združeni z ostalimi osvobodilnimi gibanji v Jugoslaviji samo še preko KPJ postavili v naših temeljnih točkah zahtevo po taki skupnosti z njimi. Z velikim zadovoljenjem smo poslušali izjavo prav vseh zastopnikov naših bratskih narodov, ki so enodušno zahtevali najtesnejšo povezanost v federativni skupni državi in pozdravljali našo slovensko odločitev še s toliko večjim veseljem, ker so v preteklem našem političnem življenju smatrali nas Slovence za manj navdušene pristaše jugoslovanske skupnosti. Vse skupaj je pa še posebej razveselil pozdrav bolgarske Komunistične Partije, ki je izrazila željo po federativni združitvi Bolgarov z našimi narodi. 29. novembra je postavil AVNOJ neporušljive temelje novi demokratski in federativni Jugoslaviji in ustvaril možnost, da s pritegnitvijo Bolgarije in verjetno tudi ostalih balkanskih narodov zaživi mogočna federativna državna skupnost, ki bo naslonjena na SSSR postala branik nacionalnih pravic svojih narodov in porok za uresničenje upravičenih teženj najširših ljudskih množic.

Slovenci smo letos v Jajcu prvič v naši zgodovini renično svobodno spregovorili in odločili o vprašanju našega narodnega in državnega življenja. Spregovorili smo v imenu 530 demokratsko izvoljenih odposlancev, ki predstavljajo večino slovenskega naroda. Odločili smo brez strahu, da bi se še kedaj povrnila stara Jugoslavija, zakaj skoraj triletna borba nas je neločljivo povezala s bratskimi narodi in iz te borbe je vzrastlo s tovarišem maršalom Titom na čelu vodstvo, ki je garant svobodnega in pravičnega življenja vsakega naroda posebej in njihove skupnosti. Ko stopamo kot suveren in svoboden narod v družino jugoslovanskih narodov v povsem novi zgodovinski dobi in na novih temeljih z željo, dograditi našo novo demokratsko in federativno državo, se izvija nam Slovincem kar najiskrenejši vzklik: "Živela naša domovina Jugoslavija!"

Dr. Breclj Marjan

ŽIVEL NACIONALNI KOMITEJ OSVOBODITVE JUGOSLAVIJE - PRVA JUGOSLOVANSKA NARODNA VLADA!

ŽIVEL PREDSEDNIK NACIONALNEGA KOMITETA OSVOBODITVE JUGOSLAVIJE, MARŠAL JUGOSLAVIJE TOV. TITO!

Veliki uspehi naše vojske

Vojno poročilo IX.Korpusa NOV in POJ

V zadnjih dneh meseca decembra 1943. so naše edinice s popolnim uspehom odbile vse sovražnikove napade na naše postojanke in vse vpade na svobodno ozemlje, rušile strateško važne komunikacije, ki se jih poslužuje sovražnik in napadale sovražne patrole in kolone na teh komunikacijah.

Dne 30. dec.1943 je naš oddelek s spretnim manevrom likvidiral sovražno postojanko v Ajšovici ter pri tej priliki ujel 20 karabinjerjev, ki so služili nemškemu okupatorju. Ujetnikom so naši borci zaplenili naslednje orožje: težko in lahko strojnico, 3 brzostrelke, 20 pušk in 6 samokresov ter mnogo municije.

Dne 27.dec.1943 je sovražnik skušal napasti naše položaje v Stepenjah pri Bovcu. Naši borci so ga po polurni borbi v naskoku pognali v beg. Padlo je 10 sovražnih vojakov, 3 pa so bili ujeti. Naši so zaplenili 7 pušk in 2 puško-mitraljeza.

Naše edinice so v razdobju med 20. in 31.dec. izvršile še več manjših akcij. Skupno so borci IX.Korpusa pobile 113 sovražnikov, 33 jih ujeli, zaplenili pa so: 1 težki in 3 lahke mitraljeze, 4 puško mitraljeze, 32 pušk, 5 brzostrelk, 12 samokresov, mnogo ročnih bomb in municije, 1 radio in 1 telefonski aparat, poleg tega pa znatne množine drugega vojaškega blaga. Uničili so 7 sovražnih avtomobilov, 1 oklopni vagon in 54 vagonov z blagom vred.

Največje uspehe v teh bojih je dosegla 18. brigada „Seška“.

V noči med 12. in 13. januarjem t.l. je II. bataljon VII.Udarne brigade „Franceta Prešerna“ napadel in likvidiral žandarmerijsko postajo v Kamni gorici.

Zvečer ob 1/2 8^h so se naši približali tik pred postojanko. Minerci tega bataljona so takoj zaminirali prednjo stran zgradbe. Takoj po eksploziji so bombaši dvakrat poizkušali z jurišem v postojanko, toda Nemci, ki so se nahajali v zgornjih prostorih so jih obakrat odbili. Podrugem neuspehu juriša so postavili 10 m pred postojanko minometalec, ki je vrgel direktno v vsako okno po dve lahki mini. Potem so tretjič jurišali, takrat uspešno.

Notranjost postojanke je bila popolnoma porušena. Od sten in stropov je ostal le kup razvalin. Skupina tovarišev je nemudoma pripravila gorivo, druga pa je pričela z razkopavanjem ruševin, ki so bile ponekod 2 metra visoke, da reši nekaj orožja.

Med tem časom pa so prišli Nemci postojanki na pomoč iz treh strani. Iz Radovljice so se pripeljali na 4 avtomobilih. Prvi trije, ki so vozili v neposredni bližini drug od drugega so bili razbiti. Četrty avtomobil se je ustavil precej daleč pred vasjo za ovinkom. Posadka tega avtomobila je z boka v strelcih napadla našo zasedo. Druga pomoč je prišla iz Brezij peš in ko je naletela na našo zasedo se je v paničnem begu razbežala. Pozneje se je zbrala in napadla našo zasedo. Tretja pomoč pa je prišla iz Globokega in prodrla v vas.

Naši so pod sovražnikovo premočjo zapustili postojanko in na bližnjem hribu zavzeli položaje. Toda do borbe ni prišlo, ker se Nemci niso spustili v zasledovanje.

V postojanki je pod ruševinami obležalo 27 sovražnikov. Na naši strani je padel samo tov. Jošt, pri jurišu na postojanko.

S tem uspehom je naša vojska dokazala nemškemu okupatorju, da jih pred maščevalno pestjo naših partizanov ne bodo rešile še tako močne utrdbe.

K o p r e č i t a š d a j n a p r e j !